

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 26 d'octubre de 2022

Catequesi sobre el discerniment n. 7. La matèria del discerniment. La desolació

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

El discerniment, ho hem vist a les catequesis precedents, no és principalment un procediment lògic, aborda les accions, i les accions tenen una connotació afectiva també, que ha de ser reconeguda, perquè Déu parla al cor. Entrem, doncs, a la primera modalitat afectiva, objecte del discerniment, és a dir, la desolació. De què es tracta?

La desolació ha estat definida així: «Escuridad del ánimo, turbación en ella, moción a las cosas bajas y terrenas, inquietud de varias agitaciones y tentaciones, moviendo a infidencia, sin esperanza, sin amor, hallándose toda perezosa, tibia, triste y como separada de su Criador y Señor» (St. Ignasi de Loiola, *Ejercicios espirituales*, 317). Tots nosaltres ho hem experimentat. Crec que, d'una manera o altra, hem experimentat la desolació. El problema és com la podem llegir, perquè també té alguna cosa important per dir-nos, i si tenim pressa per alliberar-nos-en, correm el risc de perdre-la.

Ningú no voldria estar desolat, trist: això és cert. Tots voldríem una vida sempre alegre, feliç i satisfeta. Però això, a més de no ser possible —perquè no és possible—, tampoc seria bo per a nosaltres. De fet, el canvi d'una vida orientada al vici pot començar per una situació de tristesa, de remordiment pel que s'ha fet. És molt bonica l'etimologia d'aquesta paraula, *remordiment*: el remordiment de la consciència, tots el coneixem. Remordiment: literalment és la consciència que mossega, que no dona pau. Alessandro Manzoni, a *Promessi sposi*, ens va donar una descripció esplèndida del remordiment com a ocasió per a canviar de vida. Es tracta del cèlebre diàleg entre el cardenal Federico Borromeo i l'Innominat, el qual, després d'una nit terrible, es presenta destrossat davant el cardenal, que s'adreça a ell amb paraules sorprenents: «“Porteu una bona nova per donar-me: per què em feu esperar tant.” “Una bona nova jo?” —va dir l'altre—. “Jo, que tinc al cor un infern? Quina bona nova, digueu-me, ja que sembla que ho sabeu?” [...] “És clar: la que Déu us ha tocat el cor”, va respondre amb senzilla mansuetud el cardenal» (cap. XXIII). Déu toca el cor i llavors et neix alguna cosa a dins: tristesa, remordiment per alguna cosa... És una invitació a començar un camí. L'home de Déu sap notar en profunditat allò que es mou en el cor.

És important aprendre a llegir la tristesa. Tots coneixem què és la tristesa: tots. Però sabem llegir-la? Sabem entendre què significa per a mi aquesta tristesa d'avui? En el nostre temps, la tristesa està considerada majoritàriament de manera negativa, com un mal del qual hem de fugir sigui com sigui, i, tanmateix, pot ser una campana d'alarma indispensable per a la vida que ens convidarà a explorar paisatges més rics i fèrtils que la fugacitat i l'evasió no consenten. Sant Tomàs defineix la tristesa com un dolor de l'ànima: com els nervis per al cos, desperta l'atenció davant un possible perill o un bé desatès (cf. *Summa Th.* I-II, q. 36, a. 1). Per això és indispensable per a la nostra salut, ens protegeix per tal que no ens fem mal a nosaltres mateixos i als altres. Seria molt més greu i perillós no tenir aquest sentiment i anar endavant. La tristesa a vegades treballa com un semàfor: “Atura't, atura't. Aquí està vermell. Atura't.”

En canvi, per a qui té el desig de fer el bé, la tristesa és un obstacle amb el qual el temptador vol desanimar-nos. En aquest cas, s'ha d'actuar de manera exactament contrària al que se'ns ha suggerit, decidits a continuar allò que ens havíem proposat fer (cf. *Ejercicios espirituales*, 318). Pensem en l'estudi, en la pregària, en un compromís assumit: si els deixéssim tan aviat com sentim avorriment o tristesa, no acabaríem mai res. Aquesta també és l'experiència comuna a la vida espiritual: el camí cap al bé —recorda l'Evangelí— és estret i ve costa amunt, requereix un combat, un vèncer-se un mateix. Començo a resar, o em dedico a una bona obra i, estranyament, just llavors em venen al cap coses urgents que s'han de fer —per a no resar i per a no fer coses bones. Tots en tenim experiència. És important, per a qui vol servir el Senyor, no deixar-se guiar per la desolació. Això de “no en tinc ganes, això és avorrit”: Ves amb compte. Lamentablement, alguns decideixen abandonar la vida de pregària, o l'elecció presa, el matrimoni o la vida religiosa, empesos per la desolació, sense aturar-se abans a llegir aquest estat d'ànim, i sobretot sense l'ajuda d'una guia. Una regla sàvia diu que no s'han de fer canvis quan s'està desolat. Serà el pas del temps, més que no pas l'estat d'ànim del moment, el que mostri la bondat o no de les nostres eleccions.

És interessant notar, a l'Evangelí, que Jesús rebutja les temptacions amb una actitud de ferma determinació (cf. Mt 3,14-15; 4,1-11; 16,21-25). Les situacions de prova li arriben des de diverses parts, però sempre troben en ell aquesta fermesa, decidida a complir la voluntat del Pare, i fracassen i deixen d'obstaculitzar el camí. En la vida espiritual la prova és un moment important, la Bíblia ho recorda explícitament i diu així: «Si et proposes de servir el Senyor, prepara't per a la prova (Sir 2.1). Si tu vols anar pel bon camí, prepara't: hi haurà obstacles, hi haurà temptacions, hi haurà moments de tristesa. És com quan un professor examina l'estudiant: si veu que coneix els punts essencials de la matèria no insisteix: ha superat la prova. Però l'ha de superar.

Si sabem passar per la soledat i la desolació amb obertura i consciència, podem sortir enfortits en l'aspecte humà i espiritual. Cap prova no és fora del nostre abast; cap prova no serà superior a allò que nosaltres puguem fer. Però no hem de fugir de les proves: veure què significa aquesta prova, què significa que jo estigui trist: per què estic trist? Què significa que jo en aquest moment estigui desolat? Què significa que estigui desolat i no pugui tirar endavant? Sant Pau recorda que ningú no és temptat més enllà de les seves possibilitats, perquè el Senyor no ens abandona mai i, amb ell a prop podem vèncer qualsevol temptació (cf. 1Co 10,13). I si no la vencem avui, aixequem-nos una altra vegada, caminem i la vencerem demà. Però no hem de restar morts —diguem-ho així— no hem de restar vençuts per un moment de tristesa, de desolació: continueu. Que el Senyor et beneeixi en aquest camí —valent!— de la vida espiritual, que és sempre caminar.